

Pajala kommun

Rektorn vid Gårdbyskolan

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter bastillsyn i Gårdbyskolan
Pajala kommun

Tillsyn i Gårdbyskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Pajala kommun under hösten 2014.

Gårdbyskolan besöktes av Skolinspektionen den 26 augusti 2014.

Fakta om skolenheten

Gårdbyskolan ligger i samhället Korpilombolo cirka fyra och en halv mil från Pajala. Skolans verksamhet omfattar totalt 97 elever från förskoleklass till och med grundskolans årskurs 9. Undervisningen bedrivs i åldersblandade klasser.

Kunskapsresultat

På grund av det låga elevantalet redovisas ingen officiell statistik från Skolverket avseende skolans kunskapsresultat.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Pajala kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast **den 19 december 2014** redovisas till Skolinspektionen på adress Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå eller skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se

Redovisningen ska lämnas av tjänsteman på nämndens vägnar, nämndordförande, utskott eller berörd nämnd. Lämnas redovisningen av någon som företräder huvudmannen ska det framgå att delegation finns. Vänligen ange ärendets diarienummer vid kontakt med Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Pajala kommun och rektorn måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Utred elevers behov av särskilt stöd i form av studiehandledning på modersmålet och ge sådant stöd till elever som har behov av det.

Motivering

Av skollagen framgår att om en utredning visar att en elev har behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd. Enligt skolförordningen är studiehand-

ledning på modersmål en form av särskilt stöd som en elev som behöver det ska få.

Vid intervju med rektor framkommer att det finns elever, som rektor bedömt, är i behov av studiehandledning på modersmålet men som inte erbjuds detta på grund av att det saknas lärare.

Det är rektors ansvar att se till att en utredning kommer tillstånd när det blir aktuellt att bedöma om en elev har behov av särskilt stöd. Skolan behöver göra en individuell utredning som visar vilket behov av stöd eleven har. För vissa elever med annat modersmål än svenska kan utredningen behöva klargöra om eleven har behov av studiehandledning på modersmål. Den omständigheten att eleven har annat modersmål än svenska behöver inte per automatik innebära att studiehandledning på modersmålet är den mest effektiva stödinsatsen. Exempelvis om eleven inte har påbörjat begreppsbildningen i ett ämne på sitt modersmål kan eleven istället vara i behov av handledning av svensktalande lärare med ämneskunskap och kunskap om andraspråksutveckling (se Skolverkets stödmaterial Studiehandledning på modersmål, 2013). En individuell bedömning behöver göras av vilka stödåtgärder som behövs i varje enskilt fall.

Skolinspektionen understryker dock att de elever som skolan har bedömt vara i behov av studiehandledning på sitt modersmål ska ges detta. Rätten till särskilt stöd följer av skollagen. Det är således inte tillräckligt att göra bedömningen att studiehandledning på modersmålet inte kan erbjudas mot bakgrund av att skolan inte har tillgång till lärare. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att skolenheten brister genom att inte ge särskilt stöd i form av studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det.

Författning

3 kap. 8 § skollagen

5 kap. 4 § skolförordningen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Pajala kommun och rektorn måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Genomför på skolenhetsnivå dokumenterade;
 - a) sammanställningar och analyser av förskoleklassens måluppfyllelse i relation till de nationella målen i läroplanen,
 - b) analyser av kunskapsresultaten i årskurs 3, 6 och 9 i samtliga ämnen som har nationella kunskapskrav som minst ska uppnås,

- c) analyser av skolans arbete med särskilt stöd,
- d) sammanställningar och analyser av skolans arbete med värdegrund.

Motivering

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det vid skolenheten genomförs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Inriktningen på kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Dokumentationen bör innehålla information om resultat och måluppfyllelse, analys av förbättringsområden samt beslut om förbättringsåtgärder. Elever, föräldrar och allmänhet ska kunna få del av viktig information om verksamheten för att bli mer delaktiga och få ökade möjligheter att göra val och påverka verksamhetens utveckling. För huvudmannen utgör den samlade dokumentationen av kvalitetsarbetet ett underlag för bedömning av olika verksamheters skilda förutsättningar och resultat och kan därmed bilda underlag för prioriteringar och insatser för ökad måluppfyllelse (prop. 2009/10:165, s. 305).

Rektor uppger vid intervju att skolan kontinuerligt följer upp kunskapsresultaten. Kunskapsresultaten diskuteras i arbetslagen, vid olika konferenser, i rektorsgruppen samt med nämnden. Rektor anger dock att statistiska uppgifter och sammanställningar över exempelvis betygs- och provresultat avseende Gårdbyskolan har "fallit mellan stolarna" i samband med rektorsbytet som genomfördes för cirka ett år sedan.

Vidare framgår att kommunens rektorer, på grund av de låga elevantalen i kommunen, valt att slå samman det systematiska kvalitetsarbetet för vissa skolenheter för att inte peka ut enskilda elever. Skolinspektionen har tagit del av dokumenten "*Systematiskt kvalitetsarbete, Pajala kommun 2013-04-26*" och "*Kvalitetsrapport 1, 2014-02-05*". Dokumenten omfattar redovisningen av kvalitetsarbetet för skolorna i Junosuando, Sattajärvi, Gårdbyn, Tärendö samt Smedskolan. I dokumentationen finns en nulägesanalys av förskolornas arbete samt en sammanställning av måluppfyllelsen i grundskolans årskurser för ovan nämnda verksamheter. Den analys som finns av måluppfyllelsen omfattar främst beskrivningar av resultaten och ger inte information om hur förutsättningar och arbetsprocesser på skolan påverkat resultaten.

Det är inget problem i sig att slå samman resultatredovisning och dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet för flera skolenheter. Det är dock viktigt att dokumentationen av kvalitetsarbetet utgör underlag för bedömning av

olika verksamheters skilda förutsättningar och resultat och därmed kan utgöra underlag för prioriteringar och insatser för ökad måluppfyllelse vid respektive skolenhet.

Skolinspektionen konstaterar dock att skolornas gemensamma dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet inte ger tillräcklig information om varje skolenhets resultat och måluppfyllelse, utvecklingsområden och beslut om förbättringsåtgärder. Dokumentationen är vidare bristfällig då den saknar analyser av vad i enheternas resultat som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen. Till exempel saknas sammanställningar och analyser av förskoleklassens måluppfyllelse i relation till de nationella målen i läroplanen. Likaså saknas analyser av skolans kunskapsresultat i årskurs 3, 6 och 9 i samtliga ämnen som har nationella kunskapskrav som minst ska uppnås. Vidare saknas analyser av skolans arbete med särskilt stöd och sammanställningar och analyser av skolans arbete med värdegrund. Gårdbyskolan saknar därmed viktiga underlag i sitt kvalitetsarbete för att kunna besluta om vilka åtgärder som behöver vidtas för att utvecklas verksamheten.

Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsarbete inte lever upp till skollagens krav.

Författning

4 kap. 4–6 §§ skollagen

Lgr 11, 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredaren Linnéa Forsberg.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg

Beslutsfattare

Karolina Bergqvist
Föredragande

Skolinspektionen

2014-09-19

6 (7)

Dnr 43-2014:4418

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.